

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОВА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
УНІВЕРСИТЕТ АНКАРА ХАДЖИ БАЙРАМ ВЕЛІ (ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
АНАТОЛІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
МОЛОДІЖНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРАВА (ВАРШАВА, ПОЛЬЩА)
ВИЩА ШКОЛА БІЗНЕСУ І МЕНЕДЖМЕНТУ (ЧЕХАНУВ, ПОЛЬЩА)
ВІДДІЛ ПОРІВНЯЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ІНСТИТУТУ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ

Збірник матеріалів
V Міжнародної науково-практичної конференції
«Розвиток професійної майстерності педагога в умовах
нової соціокультурної реальності»

Тернопіль
2022

УДК 159.98:37.091
Р 64

Р 64 Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності: збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, Україна, 29-30 вересня 2022 року) / Редколегія: О. М. Петровський, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, В.Є. Кавецький, О.Я. Жизномірська, Т. В. Магера, Г.І. Герасимчук, Н.Б. Стрийвус – Тернопіль: СМП “Тайп”, 2022. 450 с.

У збірнику публікуються тези доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності», проведеної на базі Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти 29-30 вересня 2022 р.

Усі матеріали збірника подаються в редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори.

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти
(протокол №5 від 04.11.2022 р.)*

УДК 159.98:37.091

© Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти, 2022

Локшина О. І. ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ В ОСВІТУ ЄС В УМОВАХ ВІЙНИ: КЛЮЧОВІ ПРИНЦИПИ.....	214
Магера Т.В. РОБОТА З ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМИ ОСОБАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ (НА ПРИКЛАДІ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО ОКІППО).....	216
Майнаєв Ф. Я., Рибалко Л. С., Дін Жуцзе, Ван Чжо РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА	218
Маканик А. В. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ.....	220
Макаренко І. Є. РЕАЛІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОШКІЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ЗАСАДАХ ЛІДЕРСТВА ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНО- ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ ВЧИТЕЛІВ.....	224
Максименко О. О., Глушко О. З. УЧИТЕЛЬСЬКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ОСВІТИ	226
Марфут Л. М. ГУМАНІЗАЦІЯ ОСВІТИ ТА ВИХОВАННЯ.....	228
Маслова А.В., Гончарова О. А. ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	230
Матковська О. Є. ФОРМУВАННЯ МИСТЕЦЬКОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ.....	233
Мединська О.Я. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЖУРНАЛІСТІВ.....	236
Метко А. Б. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ХУДОЖНЬОГО ПРОЕКТУВАННЯ СТОЛЯРНИХ ВИРОБІВ МАЙБУТНІМИ ПЕДАГОГАМИ НА ЗАНЯТТЯХ З ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРАКТИКУМУ У ЗАКЛАДІ ФПО.....	239
Митулинська О. Є. ОСНОВНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ У ЗАКЛАДІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	242
Міняйлова А. В. ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНІЙ НЕДОБРОЧЕСНОСТІ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ: СВІТОВИЙ ДОСВІД..	244
Мерена Н. М., Коротюк З. М. ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ПОКАЗНИК АДАПТАЦІЙНОГО РЕСУРСУ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ.....	246

Тернопільський ліцей №21 – це середовище творчого розвитку особистості, яке створює можливості творчої співпраці між педагогами, учнями та батьками, є одним із центрів культурно-мистецького життя міста.

Під час війни наш заклад став творчим осередком, який дає змогу дітям отримувати не лише знання, але й психологічну підтримку, не втрачати відчуття приналежності до спільноти, вірити у свої сили. Мистецьке середовище, виступаючи основою духовного життя суспільства, об'єднало дітей з різних куточків України, допомагає впоратися зі стресом та тривожністю, сприяє ефективному спілкуванню з дітьми в кризовій ситуації.

Література

1. Кириленко С. Інноваційні виміри розвитку загальноосвітнього навчального закладу. *Нова педагогічна думка*. 2017. № 1 (89). С. 15–19.

Мединська О. Я.

кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
medynskao@ukr.net

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЖУРНАЛІСТІВ

Концепція розвитку сучасної вищої освіти спрямована на формування компетентностей майбутнього фахівця відповідно до суспільних викликів. З огляду на це змінюється вектор професійної підготовки студентів із нормативно регламентованого на творчий компонент, здійснюється перехід від усталеної адаптаційної освітньої моделі до інноваційної, орієнтованої на розвиток креативних якостей суб'єктів навчального процесу, їх інноваційного мислення. У контексті трансформації освітньої парадигми постає нагальна необхідність впровадження нових моделей освіти, продуктивних технологій викладання, ефективного методологічного інструментарію, що відповідає сучасним соціальним викликам.

В умовах повномасштабної російсько-української війни актуалізується проблема перевірки на достовірність відомостей, що функціонують в інформаційному просторі, оскільки продукуються чимало проросійських дезінформаційних наративів, фейків, спрямованих на дискредитацію української держави, її інституцій та керівництва. Ефективним засобом отримання правдивої інформації є фактчекінг.

Враховуючи сучасні суспільні виклики, вивчення дисципліни «Фактчекінг» є важливим, оскільки у процесі викладання курсу особлива увага приділяється концепції фактчеку в контексті кваліфікаційної підготовки журналістів, виробленню у студентів навичок критичного мислення, оволодінню методикою виявлення фейків, сучасними інструментами верифікації контенту (текстових публікацій, фото- та відеоматеріалів, першоджерел інформації, акаунтів у соцмережах).

Одним із шляхів підвищення якості засвоєння теоретичних і практичних основ дисципліни є використання інноваційних технологій,

дидактичними можливостями яких є: індивідуалізація процесу навчання; розширення меж самостійної діяльності студентів-журналістів; урізноманітнення форм подання інформації та типів завдань; створення навчального середовища, яке б забезпечувало «занурення» студентів у професійні ситуації тощо.

На заняттях використовуємо активні методики, засновані на проблемних, евристичних, ігрових та інших продуктивних формах навчання, що розвивають індивідуальність, критичне мислення, сприяють мобілізації комунікативних, дослідницьких і проєктувальних умінь майбутніх фахівців. Чільне місце у методиці викладання посідають індивідуальні та групові види комунікативної та інтерактивної діяльності, зокрема дискусії, моделювання професійних ситуацій, соціально-рольові взаємодії, проєктно-дослідницька робота.

Актуальними технологіями виступає інтерактивне навчання, тобто діалогове, у процесі якого студенти мають можливість обмінюватися думками, ідеями, пропозиціями, а викладач стає організатором спільної діяльності, ділової співпраці, творчого пошуку. Практичні заняття побудовані на засадах діалогічної взаємодії суб'єктів навчання, у результаті якої накопичується досвід нестандартного вирішення завдань фахового спрямування, формуються професійні компетенції. Під час діалогічного навчання важливою складовою частиною є відтворення реальних умов, у яких учасники діалогу виступають як носії конкретних ролей (фактчекери, фейкотворці, споживачі інформації). Застосування *діалогових технологій* надає можливість студентам вести конструктивний діалог, метою якого є позитивна налаштованість, уміння поєднати «твердження й заперечення», визнання рівності всіх партнерів діалогічних взаємин, що зумовлює особистісне й професійне зростання майбутніх журналістів.

Технологія критичного мислення є найбільш вдалою для практичних занять, оскільки допомагає формувати здатність студентів-журналістів аналізувати отриману інформацію, здійснювати її фактчекінг та верифікацію, розпізнавати пропагандистські медіаматеріали тощо [3].

Технологія ситуативного моделювання. В основі цієї методики лежить моделювання конкретних професійних ситуацій, під час взаємодії з якими студенти краще засвоюють матеріал, колективно вирішують проблеми на основі аналізу відповідної ситуації [4].

Під час практичних занять проводимо *ділові ігри*, які дозволяють проєктувати майбутню фахову діяльність студентів.

Гра «Фактчекери». Майбутні журналісти виступають у ролі «фактчекерів». Для аналізу обирають матеріали, перевіряють факти, дотримуючись базового алгоритму: виокремлюють твердження, що потребують перевірки; вибирають оперативний та якісний спосіб верифікації; здійснюють пошук в авторитетних джерелах інформації підтвердження, що допоможуть класифікувати повідомлення як правдиве, неправдиве, оманливе або таке, що не можна перевірити; до проаналізованого факту формулюють коментар, у якому аргументують вибір перевірки саме цього факту та її результат; здійснюють перевірку вердикту щодо відповідності класифікації.

Гра «Соціологічний фактчек». Учасники виступають у ролях «журналістів-фактчекерів», «представників фейкової соціологічної організації», «експертів-соціологів Київського міжнародного інституту соціології». Студенти повинні ознайомитися із поданими соціопитуваннями, проаналізувати їх на предмет достовірності. «Представники фейкової соціологічної організації» оприлюднюють результати опитування щодо дискримінації нацменшин в Україні. «Журналісти-фактчекери» здійснюють фактчекінг соціологічного опитування за таким алгоритмом: перевірка назви організації, що проводила дослідження; дата проведення; територія, яку охоплювало опитування; методологія дослідження; соціологічна вибірка; точне формулювання питань; статистична похибка. Аналізуючи базу псевдосоціологів, Єдиний реєстр юридичних осіб чи аналітичну систему YouControl, Opendatobot, учасники перевіряють функціонування соціологічної організації, яка здійснювала соціопитування. «Експерти-соціологи Київського міжнародного інституту соціології» аргументовано доводять фейковість соціопитування.

Мозковий штурм «Робота з інформацією». Мета: розвинути здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел та першоджерел; вміння відрізнити факти від суджень; аналізувати заяви політиків, фотовідеоконтент. Студентам пропонується в групах зібрати всі ідеї щодо сучасних можливостей пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел та першоджерел. Вони обговорюють свої вміння, обізнаність із програмним забезпеченням, інструментарієм для роботи з інформацією. Учасники аналізують публічні заяви політиків, отримують конкретні завдання щодо певних маніпуляцій з інформацією із залученням різних засобів і способів роботи. Кожна команда представляє свої результати, пропонує варіанти вирішення.

У контексті формування медіакомпетентностей важлива роль належить *інтерактивним вправам*, що стимулюють здобувачів вищої освіти до професійного самовдосконалення. Метою комплексу вправ, які використовуються на заняттях, є навчити студентів аналізувати текстові повідомлення у мас-медіа щодо достовірності інформації.

Вправа «Види неправдивої інформації». Викладач пропонує перелік видів неправдивого контенту: фальшиві зв'язки; сатира, пародія; контент, що вводить в оману; неправдивий контекст; контент-самозванець; маніпулятивний; сфабрикований контент. Студенти повинні визначити, до якого з видів неправдивого контенту належить наведений приклад із ЗМІ.

Вправа «Ідентифікація першоджерела зображення» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти фахової компетентності критичного мислення та верифікації контенту. За запропонованим алгоритмом студенти здійснюють верифікацію зображень: встановлюють автора; місце, дату та приблизний час отримання або запису зображення; виокремлюють докази і створюють ланцюжок поширення матеріалу; з'ясовують наявність дозволу від автора/першоджерела на використання фото.

Вправа «Фотофейк». Використовуючи такі інструменти перевірки фото: Google Images, Image Edited, Tineye, Whostolemypictures (для Firefox),

Fotoforensics, студенти верифікують фотоконтент на предмет фейковості/достовірності.

У процесі підготовки майбутніх журналістів важливо використовувати продуктивні методики, інноваційні технології, які спрямовані на ефективну практичну діяльність студентів, що сприятиме розвитку професійних компетентностей, становленню відповідальної і соціально активної особистості.

Література

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ : «Академвидав», 2004. 352 с.
2. Дяченко М. Д. Концептуальні засади підготовки майбутніх журналістів до професійно-творчої діяльності. Педагогіка і психологія професійної освіти. 2012. № 4. С. 9–17.
3. Мединська О. Я. Впровадження інтерактивних технологій та методів навчання під час викладання спецкурсу «Культура ефірного мовлення». Медіапростір. 2017. Спецвипуск № 9. С. 38–46. URL: <https://docplayer.net/75723290-Specvipusk-9-zhurnalu-literaturniy-ternopil-2017-r.html>
4. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід : метод. посіб. Київ : Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.
5. Січкарук О. І. Інтерактивні методи навчання у вищій школі : навчально-методичний посібник. Київ : Таксон, 2006. 88 с.

Метко А. Б.,

викладач загальнотехнічних дисциплін

КЗ ЛОР «Бродівський фаховий педагогічний коледж
імені Маркіяна Шашкевича»

metkoandrejj@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ХУДОЖНЬОГО ПРОЕКТУВАННЯ СТОЛЯРНИХ ВИРОБІВ МАЙБУТНІМИ ПЕДАГОГАМИ НА ЗАНЯТТЯХ З ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРАКТИКУМУ У ЗАКЛАДІ ФПО

Розглядаючи людину і навколишнє середовище в діалектичній єдності, слід підкреслити, що її духовне життя нерозривно пов'язане з природою і з «світом речей», який вона сама для себе створила.

Духовно-естетична значущість предметного середовища робить величезний вплив на формування художньо-оціночної свідомості й світогляду людини в цілому.

У сучасних умовах необхідно дати молодому поколінню певну підготовку в тій галузі людської діяльності, до якої відноситься розробка гармонійного предметного середовища.

Ручні уміння і володіння технологіями можуть виступати лише як засіб, але ніяк не мета освітнього процесу. Ручна праця повинна бути засобом розвитку сфери відчуттів, естетичного смаку, розуму і творчих сил – тобто загального розвитку особистості.

Літературні дослідження створюють достатні основи для подальшого вивчення проблеми виховання людини, спрямованої на організацію гармонійного предметного середовища, тобто проблеми дизайнерського мислення.